

U skladu sa odredbama člana 27 stav 4 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 139/22) donose se

POJEDNOSTAVLJENE NAPOMENE ZA MIKRO I MALA PRAVNA LICA ZA 2022. GODINU ZA PRAVNO LICE ADRIA MANAGEMENT & SERVICES PIB: 02883252

I OPŠTE INFORMACIJE O PRAVNOM LICU

Naziv pravnog lica: "ADRIA MANGEMENT & SERVICES " DOO PODGORICA

Pravna forma pravnog lica: Društvo sa ograničenom odgovornošću

Sjedište pravnog lica : Podgorica

Opis prirode poslovanja i glavnih aktivnosti: Konsultantske aktivnosti u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem

Naziv matičnog pravnog lica i krajnjeg vlasnika matičnog pravnog lica: Bratislav Stojiljković (100%)

Podatak o prosječnom broju zaposlenih u toku izvještajnog perioda, na bazi stanja krajem svakog mjeseca: 7

II INFORMACIJE O USAGLAŠENOSTI FINANSIJSKIH ISKAZA SA NACIONALNIM PROPISIMA I MSFI

Finansijski iskazi za poslovnu 2022. godinu sastavljeni su shodno odredbama člana 11 Zakona o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022) kojim je propisano da *"Pravno lice dužno je da pripremi godišnje finansijske iskaze i konsolidovane iskaze sa stanjem na dan 31. decembra poslovne godine, odnosno na dan registracije statusnih promjena (spajanje, pripajanje, podjela) i na dan donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji pravnog lica"*.

Odredbama člana 5 Zakona o računovodstvu sastavljanje finansijskih iskaza vrši se po *"MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdio i objavio organ državne uprave nadležan za poslove finansija, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje"*.

Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022) definiše da je svaki finansijski iskaz, odnosno *"Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i Direktivom 2013/34/EU Evropskom parlamenta i Vijeća.*

Na osnovu svega prethodno navedenog smatramo da postoji usaglašenost finansijskih iskaza propisanih Pravilnikom o sadržini i formi finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica sa nacionalnim propisima, odnosno Zakonom o računovodstvu i MSFI.

III INFORMACIJA O KOREKCIJI POČETNOG STANJA PO OSNOVU GREŠKE I PROMJENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Privredno društvo nije imalo korekcija početnog stanja po osnovu greške i promjene računovodstvenih politika.

IV INFORMACIJA O PRIMJENJENIM OSNOVAMA ZA VREDNOVANJE POZICIJA U PRIPREMI FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Osnove za vrednovanje pozicija finansijskog izvještaja obuhvataju osnove za vrednovanje ekonomskih pozicija koje čine Bilans stanja i Bilans uspjeha kao finansijske iskaze.

Odmeravanje je proces utvrđivanja monetarnih iznosa po kojima se elementi finansijskih izveštaja priznaju i knjiže u bilansu stanja i bilansu uspeha. To uključuje odabir konkretne osnove odmeravanja. Osnov odmeravanja koji je naše privredno društvo koristilo za 2022. godinu u pripremi svojih finansijskih izveštaja je istorijski trošak.

(a) **Istorijski trošak.** Imovina se evidentira u visine iznosa gotovine ili gotovinskih ekvivalenata koji je plaćen ili fer vrednosti nadoknade date za njihovo sticanje u momentu njihovog sticanja. Obaveze se evidentiraju po iznosu primljene nadoknade u zamenu za obavezu, ili u nekim okolnostima (na primer, porez na dobitak), u iznosu gotovine ili gotovinskog ekvivalenta za koji se očekuje da će biti plaćeni za izmirenje obaveze u toku redovnog poslovanja.

Društvo je usvojilo finansijski koncept kapitala u sačinjavanju svojih finansijskih izveštaja. U skladu sa finansijskim konceptom kapitala, kao što je investiran novac ili investirana kupovna moć, kapital je sinonim sa neto imovinom ili kapitalom entiteta. Održanje finansijskog kapitala. U skladu sa ovim konceptom, dobitak je jedino zarađen ako finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na kraju perioda prevazilazi finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na početku perioda, nakon izuzeća svake raspodele prema ili uplata od strane vlasnika u toku perioda.

Priznavanje imovine

Imovina se priznaje u bilansu stanja kada je priliv budućih ekonomskih koristi u entitet verovatan, i kada imovina ima cenu koštanja ili vrednost koja se može pouzdano odmeriti.

Imovina se ne priznaje u bilansu stanja kada je nastao rashod za koji se smatra malo verovatnim da će rezultirati prilivom ekonomskih koristi u entitet nakon tekućeg obračunskog perioda. Umesto toga, takva transakcija rezultira u priznavanju rashoda u bilansu uspeha. Takav tretman ne implicira da namera rukovodstva u pravljenju rashoda nije bila da se generišu buduće ekonomske koristi za entitet, niti da je rukovodstvo bilo obmanuto. Jedina implikacija jeste da je stepen

neizvesnosti da će ekonomske koristi priticati u entitet posle tekućeg obračunskog perioda nedovoljan da opravda priznavanje imovine.

Priznavanje obaveza

Obaveza se priznaje u bilansu stanja kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti posledica izmirenja sadašnje obaveze i kada se iznos po kome će se izmirenje izvršiti može pouzdano odmeriti. U praksi, obaveze po ugovorima koje su jednako proporcionalno neizvršene (na primer, obaveze za naručene zalihe koje još uvek nisu primljene) generalno se ne priznaju kao obaveze u finansijskim izveštajima. Međutim, takve obaveze mogu ispuniti definiciju obaveze i, pod uslovom da su kriterijumi priznavanja ispunjeni u datim okolnostima, mogu se kvalifikovati za priznavanje. U takvim okolnostima, priznavanje obaveze zahteva i priznavanje sa njom povezane imovine ili rashoda.

Priznavanje prihoda

Prihod se priznaje u bilansu uspeha kada nastane povećanje budućih ekonomskih koristi, povezano sa povećanjem imovine ili smanjenjem obaveza, i koje može pouzdano da se odmeri. To faktički znači da se priznavanje prihoda odvija podudarno sa priznavanjem povećanja imovine ili smanjenja obaveza (na primer, neto povećanje imovine koje proističe iz prodaje robe ili usluga, ili smanjenje obaveza koje proističe iz otpusta duga).

Procedure koje se uobičajeno usvajaju u praksi za priznavanje prihoda, na primer zahtev da prihod treba da je zarađen, predstavljaju primenu kriterijuma priznavanja iz ovog Konceptualnog okvira. Takve procedure su generalno usmerene na ograničenje priznavanja prihoda za one stavke koje se mogu pouzdano odmeriti i koje imaju dovoljan stepen izvesnosti.

Priznavanje rashoda

Rashodi se priznaje u bilansu uspeha kada nastane smanjenje budućih ekonomskih koristi, povezano sa smanjenjem imovine ili povećanjem obaveza, i koje može pouzdano da se odmeri. To faktički znači da se priznavanje rashoda odvija podudarno sa priznavanjem povećanja obaveza ili smanjenja imovine.

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha na osnovu direktne povezanosti između nastalih troškova i realizacije pojedinačnih stavki prihoda. Taj proces, koji se uobičajeno naziva uparivanjem rashoda sa prihodima, sastoji se od istovremenog ili kombinovanog priznavanja prihoda i rashoda koji rezultiraju direktno odnosno zajednički iz iste transakcije ili drugog događaja; na primer, različite komponente rashoda koje čine troškove prodate robe se priznaju istovremeno za prihodima po osnovu prodaje robe. Međutim, primena koncepta uparivanja u skladu sa ovim Konceptualnim okvirom ne dozvoljava priznavanje stavki u bilansu stanja koje ne ispunjavaju definiciju imovine ili obaveza.

Kada se očekuje nastanak ekonomskih koristi tokom nekoliko obračunskih perioda i kada je moguće uspostaviti vezu sa prihodima samo u opštem ili indirektnom smislu, onda se rashodi priznaju u bilansu uspeha na osnovu sistematičnih i racionalnih procedura alokacije. To je često

neophodno u priznavanju rashoda povezanih sa korišćenjem imovine kao što su nekretnine, postrojenja, oprema, gudvil, patenti i robne marke; u takvim slučajevima rashod se naziva amortizacijom. Takve procedure alokacije imaju za cilj priznavanje rashoda u obračunskim periodima u kojima se ekonomske koristi povezane sa takvim stavkama troše ili prestaju da postoje.

Rashod se priznaje u bilansu uspeha odmah kada rashod ne proizvodi bilo kakve buduće ekonomske koristi ili kada, u meri u kojoj je to slučaj, buduće ekonomske koristi se ne kvalifikuju, odnosno prestanu da se kvalifikuju za priznavanje u bilansu stanja kao imovina.

Rashod se takođe priznaje u bilansu uspeha u onim slučajevima kada obaveza nastane bez priznavanja imovine, kao u slučaju nastanka obaveze u vezi sa garancijom za proizvode.

V INFORMACIJA O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA, KOJE SU ODABRANE I PRIMJENJENE NA ZNAČAJNE POSLOVNE PROMJENE I DOGAĐAJE

Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja su potraživanja čiji je rok dospelosti do 12 meseci od trenutka početnog priznavanja.

U računovodstvu se evidentiraju na računima sledećih grupa:

1. 20 – Potraživanja po osnovu prodaje,
2. 21 – Potraživanja iz specifičnih poslova, i
3. 22 – Druga potraživanja.

Da bi potraživanje bilo iskazano u bilansu, neophodno je da bude verovatno da će biti naplaćeno.

Umanjenje vrednosti (ispravka) potraživanja i otpis potraživanja rezultat su promene računovodstvene procene.

Procena naplativosti potraživanja se vrši na osnovu svih poznatih okolnosti koje mogu uticati na naplativost, odnosno mogućnost naplate potraživanja.

Procenjivanje potraživanja se vrši, po pravilu, samo na kraju godine, odnosno na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

Kao rezultat procene naplativosti potraživanja, mogući su sledeći slučajevi:

1. Potraživanje je verovatno naplativo – iskazuje se u bilansu u punom iznosu;
2. Potraživanje je delimično naplativo – putem računa ispravke vrednosti svodi se na naplativu vrednost;
3. Potraživanje je verovatno nenaplativo – ispravlja se u celini;
4. Potraživanje je evidentno nenaplativo – otpisuje se u celini.

Ispravka vrednosti / otpis potraživanja

U pogledu računovodstvenog evidentiranja umanjenja vrednosti potraživanja razlikuju se:

- indirektni otpis potraživanja, i
- direktni otpis potraživanja.

Indirektni otpis potraživanja

Razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i procenjene vrednosti naplate.

Vrši se u slučaju verovatne nenaplativosti potraživanja, bilo u celosti ili delimično.

Najčešći indikatori verovatne nenaplativosti potraživanja su:

- kašnjenje kupca u izmirivanju svoje obaveze - najčešći razlog zbog kojeg može da dođe do ispravke vrednosti;
- nad kupcem je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije;
- prilikom usklađivanja potraživanja i obaveza, kupac ne priznaje iskazano potraživanje.

Indirektni otpis se računovodstveno evidentira stavom za knjiženje 585/20_9, tako da u knjigama potraživanje ostaje iskazano na dva računa (na dugovnoj strani na računu potraživanja i na potražnoj strani računa ispravke vrednosti).

Direktni otpis potraživanja

Vrši se u slučaju kada sa velikim stepenom sigurnosti može tvrditi da se potraživanje ne može naplatiti.

Najčešći indikatori izvesne nemogućnosti naplate potraživanja su:

- zastarelost potraživanja,
- dužnik je likvidiran,
- potraživanja nisu prijavljena u stečajnom / likvidacionom postupku i slično.

Direktni otpis se računovodstveno se evidentira stavom za knjiženje 576/20_, pri čemu se potraživanje briše iz knjigovodstvene evidencije (isknjižava se) i može se izvršiti pod uslovom da u prethodnom periodu nije izvršen indirektni otpis.

Otpis ranije ispravljenog potraživanja – računovodstveno se evidentira stavom za knjiženje 20_9/20_, što znači da se u knjigovodstvu, u godini u kojoj se vrši otpis, ne iskazuje rashod.

Obaveze

Obaveza je sadašnja obaveza zasnovana na prošlim događajima, za čije izmirenje se očekuje odliv resursa iz Društva.

Obaveza se priznaje kada je vjerovatno da će izmirenje sadašnje obaveze imati za rezultat odliv sredstava i kada iznos obaveze može pouzdano da se odmjeri.

Obavezama se smatraju dugoročne obaveze (dugoročni krediti), kratkoročne finansijske obaveze (kratkoročni krediti i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Dugoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju za plaćanje u periodu dužem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospjevaju u roku od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Dio dugoročnih obaveza koji dospijeva za plaćanje u periodu kraćem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja iskazuju se kao kratkoročne obaveze.

Obaveze u stranoj valuti procjenjuju se na dan sastavljanja finansijskih izvještaja po srednjem kursu strane valute na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Razlike koje se tom prilikom obračunaju obuhvataju se kao rashodi i prihodi perioda. Kursne razlike, nastale kao posljedica promjene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma plaćanja obaveze, priznaju se u korist prihoda ili na teret rashoda.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnanja i sl. vrši se direktnim otpisivanjem.

Prihodi

Prihodi obuhvataju prihode od uobičajenih aktivnosti Društva i dobitke.

Prihodi se priznaju u fakturisanom iznosu, umanjeni za odobrene popuste, u periodu kada su obračunati.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava i drugi dobici. Dobici se prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Rashodi

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke. Rashodi od redovnih aktivnosti su troškovi materijala, zarade zaposlenih, amortizacija, ostali rashodi, nezavisno od momenta plaćanja. Troškovi prodatih proizvoda priznaju se povezano sa prihodom kada su rezultat istih transakcija.

Rashod se priznaje u periodu kada je nastao kada se od izdatka ne očekuju buduće koristi i kada se stvori obaveza bez priznavanja imovine.

Rashod se priznaje i sukcesivno, razumnom alokacijom na obračunske perioda u slučaju kada se očekuje ostvarivanje prihoda u više obračunskih perioda (amortizacija).

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nijesu po svojoj prirodi različiti od drugih rashoda.

Gubici uključuju one koji su posledica više sile, kao i one koji su proizašli iz prodaje dugoročnih sredstava, umanjenje vrijednosti imovine. Gubici se prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće prihode.

VI INFORMACIJE O STAVKAMA KOJE SE NISU KVALIFIKOVALE ZA PRIZNAVANJE U FINANSIJSKIM ISKAZIMA, A ZNAČAJNE SU ZA OCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PRAVNOG LICA

uključujući i ukupan iznos svih finansijskih obaveza, garancija ili nepredviđenih izdataka koji nisu uključeni u Iskazu o finansijskoj poziciji/Bilansu stanja/, kao i naznaku prirode i oblika bilo koje značajne garancije koja je data (obaveze koje se odnose na penzije i povezana pravna lica ili pravna lica povezana udjelom obelodanjuju se odvojeno od drugih obaveza iste prirode)

Društvo prilikom vrednovanja stavki finansijskih iskaza za 2022. godinu nije imalo stavke koje nijesu iskazane u finansijskim iskazima, a koje bi bile bitne za ocjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja, kao što su finansijske obaveze, garancije ili nepredviđeni izdaci koji nisu uključeni u Iskazu o finansijskoj poziciji/Bilansu stanja.

VII IZNOS AVANSA I ODOBRENIH KREDITA ČLANOVIMA ADMINISTRATIVNIH, UPRAVLJAČKIH I NADZORNIH TIJELA, sa naznakama kamatnih stopa, glavnih uslova i svih otplaćenih, otpisanih ili ukinutih iznosa, kao i obaveza dogovorenih u njihovu korist preko bilo kakvih garancija, sa naznakom ukupnog iznosa za svaku kategoriju;

Društvo tokom 2022. godine nije imalo datih avansa niti odobrenih kredita članovima administrativnih, upravljačkih ili nadzornih tijela.

VIII IZNOS I PRIRODA POJEDINIH STAVKI PRIHODA ILI RASHODA KOJI SU PO SVOM IZNOSU I PRIRODI MATERIJALNO ZNAČAJNI

Prema definiciji materijalno značajne stavke prihoda i rashoda su one čijim bi se izostavljanjem dobio značajno drugačiji rezultat od onog koji bi se dobio njihovim prikazivanjem.

U nastavku su prikazane stavke iz Bilansa uspjeha.

Kategorija prihoda/rashoda	Iznos prikazan u BU	Napomena
Operativni prihodi	2.041.137	Prihodi od pružanja usluga
Ostali prihodi iz poslovanja	14.373	
Troškovi zarada	252.070	Troškovi neto zarada I pripadajućih doprinosa
Operativni troškovi poslovanja	1.621.000	Troškovi neproizvodnih usluga
Finansijski rashodi	51.001	Troškovi kamata, kursnih razlika i drugi
Ostali troškovi iz poslovanja	6.239	Nedokumentovani troškovi, ispravka greške iz ranijih godina

IX IZNOSI KOJE PRAVNO LICE DUGUJE I KOJI DOSPIJEVAJU NAKON VIŠE OD PET GODINA, KAO I UKUPNA DUGOVANJA PRAVNOG LICA POKRIVENA GARANCIJAMA (zalagama, hipotekama) koje je dalo pravno lice, uz naznaku prirode i oblika osiguranja.

Privredno društvo na dan 31.12.2022. godine nije imalo obaveza po osnovu ukupnih dugovanja pokrivenih garancijama (zalagama, hipotekama) koje je dalo, uz naznaku prirode i oblika osiguranja.